

допомогою афіксів), конверсію (зміна парадигми і функції слова), словоскладання і скорочення [1, с.105]. У перекладі okazіоналізму перекладач може створити перекладацький okazіоналізм, застосувати описовий переклад, опущення, калькування, транскрипцію чи транслітерацію [2, с.56; 3].

Розглянемо okazіоналізми, що уособлюють у собі характерні риси новомови: “Winston thought for a moment, then pulled the speakwrite towards him and began dictating in Big Brother’s familiar style...” [6]; – «Вінстон на мить замислився, потім присунув мовонот ближче до себе та почав диктувати у добре знайомому стилі Старшого Брату...» [5].

Okazіоналізм “speakwrite” використовують для запису голосової інформації. Цікаво те, що цей okazіоналізм має різне написання і пишеться через дефіс. Він складається із лексем “speak” («говорити», «мовити») і “write” («писати», «нотувати») і утворюється способом словоскладання. Такий okazіоналізм перекладається українською способом калькування як «мовонот».

“ ‘There is a word in Newspeak,’ said Syme, ‘I don’t know whether you know it: DUCKSPEAK, to quack like a duck. It is one of those interesting words that have two contradictory meanings. Applied to an opponent, it is abuse, applied to someone you agree with, it is praise’ [6]; – «Для цього є слово у Новосуржі.» – сказав Саймі – «Я не знаю чи знаєш ти його: Качкосурж, крикати неначе качка. Це одне з тих дуже цікавих слів які мають два цілком протилежні значення. Застосоване проти ворога або конкурента – це лайка та образа, застосоване щодо когось з ким ти згоден – це хвала та прославляння» [5].

Okazіоналізм утворюється шляхом словоскладання за допомогою злиття іменника “duck” та дієслова “speak”. Термін новомови буквально означає «крикати як качка» зі значенням «витікання членороздільного мовлення від власне гортані без залучення даних вищих мозкових центрів взагалі» [4]. Партія всіляко намагалася контролювати громадян і для цього залучала будь-які методи, а, «оскільки чим менша область вибору, тим менша спокуса мати думку», майже всі слова, чие значення становило хоч якусь загрозу режиму, прибиралися [4]. У перекладі спостерігаємо використання слова «качкосурж», що можна вважати адекватним перекладом.

Варто зазначити, що хоча вищезазначені okazіоналізми мають спільну лексему “speak”, спосіб перекладу цих okazіоналізмів відрізняється. Це, до прикладу, можна пояснити тим, що лексема “speak” у okazіоналізмі “speakwrite” відтворюється за первинним значенням «мова», «мовити», а в okazіоналізмі “duckspeak” з волі перекладача набуває значення «суржик».

“He did not believe he had ever heard the word Ingsoc before 1960, but it was possible that in its Oldspeak form – ‘English Socialism’, that is to say it – had been current earlier” [6]; – «Він не вірив у те щоб коли-небудь чув слово Інґсоц раніше 1960, але було цілком можливо що більш рання форма цього слова зі Старосуржу – “Анґлійський Соціалізм”, так воно мовилося – могла бути в обігу й раніше» [5].

Okazіоналізм “Ingsoc” позначає політичний режим, що виник на основі соціалістичної партії, але оскільки партія постійно переписує історію, неможливо встановити його точне походження. Новоутворене шляхом скорочення слово “Ingsoc” складається із усічених лексем “English” («анґлійський») та “Socialism” («соціалізм») і є єдиним словом, що перекладається способом транскрибування як «Інґсоц».